

Nämndplan med budget 2026

Valnämnden

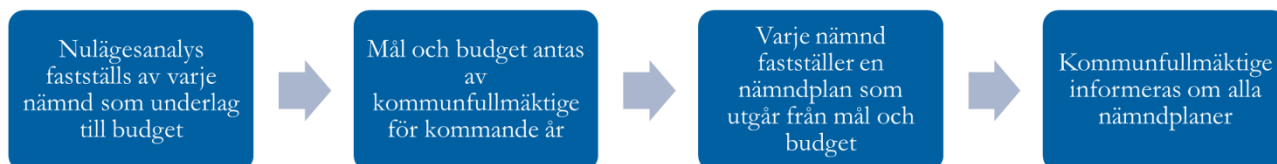
Innehållsförteckning

1 Nämndplanens syfte och funktion i styrmodellen.....	3
2 Förutsättningar inför kommande år.....	4
3 Mål och uppdrag	7
4 Ekonomisk sammanfattning	9
5 Organisation och basverksamhet.....	10

1 Nämndplanens syfte och funktion i styrmodellen

Varje nämnd fastställer årligen en nämndplan. Nämndplanen utgår från kommunens vision och kommunfullmäktiges beslutade mål och budget. Planen sammanfattar och beskriver hur varje nämnd ska nå fastställda mål och uppdrag, beskriver planerade aktiviteter under det kommande året samt redovisar de ekonomiska ramarna på verksamhetsområdesnivå.

Nämndplanen är en del av kommunens styrmodell. Styrmodellens process visualiseras nedan:

Nytt för nämndplan från och med 2025 är att respektive nämnds nulägesanalys förslag på förbättringar, effektiviseringar och besparingar hanteras i kapitel fyra där en prioritering fastställs.

2 Förutsättningar inför kommande år

2.1 Ordförande har ordet

2026 är ett år som präglas av demokratiska värden och medborgarnas rätt att påverka. Valnämndens uppdrag är centralt för att säkerställa att allmänna val genomförs på ett rättssäkert, tillgängligt och effektivt sätt. Vårt arbete handlar inte bara om att organisera valdagen – det är en långsiktig process som bygger på noggrann planering, samverkan och kvalitet i varje detalj.

Under året kommer vi att säkerställa våra rutiner för att möta högt ställda krav på säkerhet, transparens och tillgänglighet. Digitalisering och förändrade arbetssätt ger nya möjligheter, men också nya utmaningar. Vi ska se till att varje röst räknas och att alla som har rätt att rösta kan göra det på ett tryggt, enkelt och smidigt sätt. Målen för 2026 är att:

- Det ska vara tryggt och säkert att rösta i Ale
- Det ska vara enkelt att rösta i Ale
- Det ska vara korta köer till vallokalerna

Tillsammans skapar vi förutsättningar för ett demokratiskt samhälle där medborgarnas förtroende för valprocessen är starkt. Med denna nämndplan lägger vi grunden för ett framgångsrikt valår och ett fortsatt arbete för en robust och inkluderande demokrati.

2.2 Förbättrings- och utvecklingsområden

Med erfarenheter från föregående val och revisionsgranskning av föregående val bedömer förvaltningen att förbättringsområdena ligger framförallt inom områdena *att förstärka tillgängligheten* och *att minska köbildning*.

Förstärkt tillgänglighet

För att säkerställa tillgänglighet utanför vallokaler behöver exempelvis gångvägar som leder fram till entrén vara jämn, hård och fast, så att den är framkomlig även för de som använder rullstol, rullator eller andra förflyttningshjälpmedel. Därtill behöver bommar vara upplåsta och uppställda.

Skytningen fram till vallokal behöver vara tydlig och att adressen till lokalen också är angöringsadressen för färdtjänst. Det behöver finnas en eller flera tydligt skyltade parkeringsplatser, som är reserverade för personer med nedsatt rörelseförmåga inom 25 meters gångavstånd från entrén.

I vallokalerna behöver det finnas möjlighet att röra sig med exempelvis rullstol och att tillgänglighetsanpassningar görs i de fall det finns exempelvis trappor i lokalen.

Minska risken för köbildning:

Utvärdering av vallokalerna behöver genomföras för att se om det går att utveckla flödet för att undvika flaskhalsar, exempelvis hur positionerar man stationerna på bästa sätt för att skapa ett jämnt flöde. Därtill behöver det finnas en tydligare skyltning i lokalerna för att säkerställa att flödet fungerar väl.

För att minska trycket i vallokalerna på valdagen och därmed minska risken för köbildning behöver det genomföras marknadsföring om möjligheten till förtidsröstning. Därtill behöver lokalerna för förtidsröstning vara placerade på plaster med ett större naturligt flöde för invånarna i vardagen.

Revisionens rekommendationer i granskning av det allmänna valet 2022:

- Säkerställ de krav och förväntningar som ställs på röstmottagare tydliggörs i rekryteringsprocessen
- Analysera behovet av röstmottagare för respektive distrikt
- Tillse att tillräckliga åtgärder vidtas för att förebygga väsentlig köbildning i kommande val genom att utreda behovet av lokaler

- Tydliggör målbilden kring maximal kötid för röstning inför kommande val
- Tillse att de vallokaler som används är ändamålsenliga och möjliggör de verksamhetsanpassningar som krävs för att förebygga köbildning.

2.3 Lagändringar som påverkar nämndens verksamheter

Regeringen föreslår att vallagen ska få ett nytt kapitel om valsäkerhet, 16 kap. vallagen. Enligt den föreslagna 16 kap. 1 § ska den centrala valmyndigheten stödja och samordna valmyndigheternas arbete med skydd av val samt analysera och bedöma risker som kan hota valens genomförande.

Incidenthantering

Regeringen föreslår att länsstyrelserna, de kommunala valnämnderna och de utlandsmyndigheter som har inrättat röstningslokaler skyndsamt ska rapportera incidenter till Valmyndigheten. Detta föreslås införas i 16 kap. 2 § vallagen. En incident är en händelse som riskerar att påverka genomförandet av val, allmänhetens förtroende för valets genomförande eller i övrigt är av betydelse för valadministrationen i dess arbete med att skydda valen. En definition av incident föreslås införas i 16 kap. 2 § andra stycket vallagen.

Valobservatörer

Regeringen föreslår att det ska införas bestämmelser om ackreditering och mottagande av nationella och internationella valobservatörer i 16 kap. 3 § vallagen. Valmyndigheten ska få ackreditera en valobservatör som avser att granska genomförandet av valen till riksdagen, region- och kommunfullmäktige samt Europaparlamentet. Det föreslås även framgå uttryckligen av bestämmelsen att valmyndigheterna ska ta emot ackrediterade valobservatörer före, under och efter ett val.

Tillgänglighet

Regeringen föreslår ett antal bestämmelser med syfte att stärka tillgängligheten vid val. Till exempel föreslås det införas en målsättningsbestämmelse, 7 kap. 1 § vallagen, där det framgår att valmyndigheter och de utlandsmyndigheter som har inrättat röstningslokaler ska verka för att röstningen är tillgänglig för alla väljare. Det föreslås även ett tillägg i 3 kap. 3 § vallagen om att varje kommun senast 32 dagar före valdagen ska meddela Valmyndigheten om var och när röstmottagning kan ske inom kommunen samt uppgifter om lokalernas tillgänglighet. Syftet är bland annat att väljare med funktionsnedsättningar på förhand ska kunna få upplysningar om tillgängligheten för en viss lokal.

Regeringen anser vidare att målgruppen som får använda ambulerande röstmottagare ska utökas. Därför föreslås en ändring i 7 kap. 3 a § vallagen om att denna rätt ska omfatta väljare som är intagna i en polisrestceller på en vårdinrättning som begränsar möjligheten att rösta i en röstningslokal. Vårdinrättningar som åsyftas är främst särskilda ungdomshem, men det kan också vara andra vårdinrättningar där det förekommer inlåsning eller andra liknande restriktioner.

Regeringen föreslår även en ändring i 7 kap. 3 § vallagen, som idag stadgar att väljare som på grund av funktionsnedsättning eller liknande inte själva kan göra i ordning sina röster får anlita någon annan person som hjälper honom eller henne vid röstningen.

Digitala röstkort

Riksdagen har antagit regeringens förslag om att införa digitala röstkort. Enligt regeringen ska det möjliggöra att fler röstkort än idag når sin rätta mottagare och att risken minskar för att det sker senare än vad som är föreskrivet, särskilt när det gäller utlandssvenskar. Regeringen anser att en sådan möjlighet inte behöver framgå uttryckligen av vallagen. En reglering för att skapa förutsättningar för digitala röstkort kan i stället tas in i förordning.

2.4 Omvärldsfaktorer som påverkar nämndens verksamheter

Digitalisering, tekniska förutsättningar och digital kompetens

Nya digitala stödsystem från Valmyndigheten, genom införande av digitala röstkort och inrapportering av röster digitalt ställer nya krav på att förtidsröstnings- och vallokaler har tillgång till internet samt erforderlig IT-utrustning. Det ger också högre krav på röstmottagarnas digitala kompetens samt rutiner för manuell hantering vid eventuella strömavbrott eller avbrott i nätuppkoppling.

Cyberhot och risk för IT-störningar

Säkerhetspolisen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har sedan valet 2018 bedömt att riskerna för hot, sabotage och desinformation riktade mot genomförandet av allmänna val har ökat.

En digitalisering av valet innebär att dessa risker kan få en större påverkan på genomförandet av valet. Detta genererar i sin tur större krav på IT-säkerhet som leder till ökade kostnader för kommunen.

Valdeltagande

I jämförelse med kommunens jämförelsekommuner över tid är trenden tydlig att föregående val till kommun, region och riksdag var en nedgång generellt i valdeltagande. Detta efter att valdeltagandet ökade tre val i rad på alla nivåer i alla fyra kommuner.

	2006	2010	2014	2018	2022
Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%)					
Ale	79,1	82,6	84,0	86,0	82,0
Eslöv	78,9	80,3	81,9	84,0	80,0
Kungälv	84,2	86,3	87,8	89,0	86,0
Stenungsund	80,8	84,1	86,2	88,0	86,0
Valdeltagande i senaste regionvalet, andel (%)					
Ale	78,2	81,6	83,4	85,0	81,0
Eslöv	78,7	79,8	82,0	83,0	80,0
Kungälv	83,6	85,3	87,1	89,0	86,0
Stenungsund	79,8	83,1	85,6	87,0	86,0
Valdeltagande i senaste riksdagsvalet, andel (%)					
Ale	81,7	85,0	86,2	89,0	86,0
Eslöv	80,7	82,7	84,4	87,0	85,0
Kungälv	86,1	88,3	89,1	91,0	89,0
Stenungsund	83,7	86,6	88,0	91,0	89,0

Otillåten påverkan, hat och hot samt vilseledande information

Brottsförebyggande rådet (Brå) med flera konstaterar att otillåten påverkan är ett växande problem, särskilt från systemhotande aktörer som kriminella nätverk och extremistmiljöer. Kopplat till det allmänna valet 2026 är ut-satta grupper exempelvis röstmottagare och ledamöter i valnämnden.

De senaste åren har falsk och vilseledande information riktats mot valprocesser eller institutioner ansvariga för genomförandet av allmänna val förekommit i varierande former och på olika platser runt om i världen. Det har handlat om anklagelser om valfusk samt spridande av falsk och vilseledande information i syfte att undergräva förtroendet för valprocesser. Informationen har spridits av inhemska aktörer, men även av främmande makt. Syftet ska då ha varit att underminera valets trovärdighet och påverka valdeltagandet i en negativ riktning menar bland annat Totalförsvarets forskningsinstitut.

3 Mål och uppdrag

Sammanställning över mål och uppdrag

Riktningmål	Mål	Uppdrag
Ett tryggare Ale	Det ska vara tryggt och säkert att rösta i Ale N	
Fokus på kundnytta i Ale	Det ska vara enkelt att rösta i Ale N	
En effektivare organisation i Ale	Det ska vara korta köer till vallokaler N	

3.1 Ett tryggare Ale

3.1.1 Mål

Det ska vara tryggt och säkert att rösta i Ale

Beslutad av

Nämnd

Förvaltningens plan för genomförande

För att nå målet om att det ska vara tryggt och säkert att rösta i Ale ska kommunen arbeta med nödvändiga riskanalyser inför valet i september. Åtgärder för att säkerställa ett tryggt genomförande av valet behöver i första hand utgå från dessa analyser.

Valet 2026 kommer att genomföras med fler digitala moment än tidigare. Därmed blir it-säkerhet en viktig fråga för att valet ska kunna genomföras på ett tryggt och säkert sätt. Även trygga och säkra lokaler är viktigt för ett tryggt och säkert val. Under året kommer förvaltningen se över kontinuitetsplaner med relevans för valets genomförande, utveckla dessa efter behov och genomföra de åtgärder som identifieras i planerna. Detta arbete omfattar bland annat vilka krav som behöver finnas på it-säkerhet och fysiska vallokaler utifrån identifierade risker.

3.2 Fokus på kundnytta i Ale

3.2.1 Mål

Det ska vara enkelt att rösta i Ale

Beslutad av

Nämnd

Förvaltningens plan för genomförande

Att det är enkelt att rösta innebär att förvaltningen säkerställer tillgänglighet och tillräcklig information vid val för att förbättra möjligheten för alla väljare att utöva sin rösträtt.

Under år 2026 ska förvaltningen arbeta med tillgängligheten vid val på flera sätt. Den fysiska tillgängligheten till vallokaler ska undersökas och vid behov förbättras i samband med att kommunens vallokaler ses över. Arbetet med budröstning och ambulerande röstmottagare ska utvecklas för att förbättra för väljare som har svårt att ta sig till en vallokal.

En informationsbroschyr ska tas fram och skickas ut till väljare för att bättre kunna sprida information om valet.

Broschyren ska ta hänsyn till behovet av information på enkel svenska och på andra språk som är vanligt förekommande i kommunen. Förvaltningen ska också säkerställa att information i vallokalen är enkel att ta till sig och förstå.

3.3 En effektivare organisation i Ale

3.3.1 Mål

Det ska vara korta köer till vallokalerna

Beslutad av

Nämnd

Förvaltningens plan för genomförande

För att nå målet om det ska vara korta köer till vallokalerna behöver flera steg tas. Förvaltningen ser att analyser av placering och antal vallokaler behöver genomföras samt vallokalernas utformning ses över. Aspekter som är viktiga i bedömningen är lokalernas kapacitet i relation till prognosticerat valdeltagande per lokal. Det behöver också finnas tydlig information i lokalerna och att det bildas en flödesoptimering i varje vallokal som också beaktar de med exempelvis funktionshinder eller andra behov.

För att förebygga köbildning är det fördelaktigt att flera förtidsröstar. För möjliggöra att fler förtidsröster kommer bland annat öppettider ses över och kommunikationsinsatser genomförs.

Slutligen blir utvärderingen av valet viktigt för att kunna se vad som kan göras bättre inför kommande val för att då ytterligare kunna förebygga köbildning.

4 Ekonomisk sammanfattning

4.1 Ekonomisk sammanställning

Besluts/verksamhetsområden	2025		2026
	Prognos	Budget	Budget
Belopp i tkr	0	0	1 000
Totalt	0	0	1 000

Valnämnden har endast en tilldelad budget de år det är val till antingen riksdag, region och kommun eller till Europaparlamentet. Budget för 2026 avser val till de förstnämnda.

Valnämndens budget består av två delar. Den första utgår från den ekonomiska ram som kommunfullmäktige beslutat på 1 000 tkr och den andra i form av statsbidrag för allmänna val. Statsbidraget fastställs senare och kan därmed inte redovisas nu men bedöms uppgå till liknande belopp som under föregående års val till Europaparlamentet. Kommunens belopp är baserad på antalet röstberättigade i kommunen. Kostnaderna består främst av arvode för valarbetare samt en valsamordnare som är tillfälligt anställd under valåret. Reserverande budget består bland annat av transport och förvaring av valsedlar.

5 Organisation och basverksamhet

5.1 Reglemente och nämndens uppdrag

I valnämndens reglemente fastställs att nämnden ansvarar för allmänna val (val till Europaparlamentet, riksdagen, landstinget och kommunfullmäktige) och folkomröstningar.

Nämnden fullgör de uppgifter som enligt

1. Vallagen (2005:837),
2. Lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar, och
3. Folkomröstningslagen (1979:369) ankommer på kommun